

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Simonia, Et Ne Aliquid Pro Spiritualibus Exicatur Vel Promittatur. Titvlvs
III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

Nulla ex defensione vestra poena conveniens castigat. Et infra. Quia ergo tunc nequitie malum sine digna poena debet dilutione transire: jubemus eundem H. pius sollicitus inquisitor: & illud loquitur de simoniaco in genere, sicut declaratur de ordine.

CAP. II.

Democritus in probatone criminum defecit, ab officio & beneficio suspenditur, donec innocentiam suam purget. Innocentius a III. Zamoren. Segobien. & Avilen. Episcopi.

Omni dilectus filius magister scholarum Palastinorum ad sedem Apostolicam accessisset, & de suo Episcopo excessus varios nunciasset, examinationem committimus excellens obsecrorum: & infra. Cum autem processum negotii examinaverimus diligenter, nec intellegimus potuerimus probatum esse sufficienter aliquid de rebus: eundem Episcopum absolvendum decernimus ab officio: Vobis mandantes, quatenus memoratam magistrum scholarum, donec canonice purgaverit innocentiam, scilicet quod non calumniandi animo ad huiusmodi crimina proponenda processit: ab officio de beneficio suspendatis, ut ceteri simili poena perterriti, ad infamiam suorum facie non proficiant prelato-

DE SIMONIA, ET NE ALIQUID PROMITTATUR EXIGATUR VEL PROMITTATUR.

TITULUS III.

CAP. I.

Episcopi pro ordine ab eo conferendo, vel ministris, vel notariis ministris eligere debent. Gregorius generali synodo presulibus.

In ordinando: [1 & 7.] Sicut non debet Episcopus manum quoniam imponit: ita nec minister vel notarius in ordinatione eius vocem vel calamum vendat. Pro ordinatione igitur vel usu pallii seu tharissatice pallii eam, qui ordinatur, omnino aliquid dare prohibetur. [1 Episcopi Pontifex manum imponit, evangelicam unctionem manibus, confirmatorem autem eius episcopalem notarius scribit.]

CAP. II.

Deposita est, qui per pecuniam aliquem eiecit de ecclesiis suis, quibus intravit. Ex concilio Maguntinensi.

Nullum in ecclesia ordinatum, per pecuniam expulsum, et tunc saltem vindicaverit: omnimodo depositus.

CAP. III.

Quilibet ecclesiam administrat, ad accusandum de crimine simoniae.

Deodatus Papa. Si dominus & magister omnium, qui sine peccato non accusandi licentiam uni dedit: [1 & 7.] Non igitur quilibet catholicus est respiciendus, sed ut veritatem ad propalendam h. simoniam rabiem, magister precibus exhortandus. [1 Quanta magis vultus asseritione corrigendus est, qui simoniae huiusmodi esse peccatum.]

CAP. IV.

Simoniae pendente accusatione administratione devanorum prohibetur.

a Honorius III. b C. 7. de accus. in 3. comp. c De materia huiusmodi tractat. B. 10. c. 2. q. 100. d Ca. 1. eod. tit. in comp. e Adde sub Ratione Archiepiscopo ca. 17. refer. B. 2. de accus. in 3. q. 116. & c. 2. eod. tit. in 1. comp. f Adde datus. g. Ca. 1. in 2. comp. h Felicidam. al. repetendam.

Idem. Accusatum a simoniaco necesse habuimus prohibere, ne missarum solennia celebraret, donec quid esset, verius constiterit.

CAP. V.

Idem dicit quod procedens, nisi quod illud ca. loquitur in adquisitione, sicut in inquisitione: & illud loquitur de simoniaco in genere, sicut declaratur de ordine.

Idem.

Votiens b: [1 & 7.] Pervenit ad nos, quod per simoniacam haereticam fuerit ordinatus: propterea necesse habuimus te prohibere ne missarum solennia celebrare debuisses, donec quid sit, verius decerneremus. [1 Contra ecclesiasticam disciplinam quod suggestio dicitur, ne nos ante Deum culpa ex disimulatione reddat, inquisisti, hoc relinquere non audeamus.]

CAP. VI.

Simoniaco est deponebatur. Lucius Papa. Sicut simoniaca e peccatis sui magnitudine alios morbos vincit: ita sine dilatione mox, ut eius signa per aliquam personam claruerint, de ecclesia Dei debet eliminari atque repelli.

CAP. VII.

Simoniaco accusare potest servus, meretrix, criminosa. Deodatus. d. Antea est habes huius criminis, quod etiam servi ad vestros dominos f. & quilibet criminosi admittuntur ad accusationem. Item omnis peccator missam cantare potest, praeter simoniaco, quem quilibet (ut ab ordine male accepto removeatur) accusare potest: vel etiam meretrix.

CAP. VIII.

Simoniaco est, pretium recipere pro ingressu religionis, pro prioribus vel capellis concedendis, & pro prelatis institutis, pro concedenda sepultura, pro christiano, pro alio sancto, pro benedictionibus nuptiarum, vel alio sacramentis: nec valet consuetudo in contrarium, h. d. eam sequenti. Alexander III. in concilio Taronen. Non satis: [1 & 7.] Prohibemus igitur ne ab his, qui ad religionem transire volunt, aliqua pecunia requiratur. Nec prioratus & vel capellaniae quilibet monachorum aut clericorum annua distractione vendatur. Nec ab eo, cui regimen ipsarum committitur, pro earum commissione ullum pretium exigatur. Unde quisquis contra hoc decretum adtentare praesumpserit: tam ille, qui delevit, quam ille, qui receperit vel conferret partem se cum Simone non dubitet habiturum. Pro sepultura quoque, & christiano, & olei receptione, nulla cuiusquam pretii exactio adtentetur: nec sub obtentu cuiusquam consuetudinis reatum suum quis tueretur: quia diuturnitas temporis non diminuit peccata, sed auget. [1 Inutiliter ab Apostolo avaritia redarguitur, si ab his qui in clero videntur constituti, & praecipui qui nomen religionis profertur, regula modis omnibus non servatur.]

CAP. IX.

Summatum est supra in ca. procedenti. Ex concilio Lateran. k.

a C. 1. eod. tit. in 1. comp. referi Grat. sicut Palae 2. q. 4. c. accusatum. b Ca. 3. eod. tit. in 2. comp. vide Bernar. Diacon. in praed. crim. Can. c. 33. c C. 7. eod. tit. in 1. comp. d Adde datus, al. Deu. dedit. e Ca. 16. eod. tit. in 1. comp. f Ille est speciale: quia regulariter non. g Alia, neq. Capellania. h Pro illa commissa. i Quam qui receperit & conferret, &c. k Decretum Lat. sub Alex. III. c. 7. & c. 8. eod. tit. in 1. comp.

Um in ecclesie corpore: [1 & 7.] Horribile nimis est, quod in quibusdam ecclesiis, locum venalitas perhibetur habere, ita ut pro Episcopo vel Abbate seu quibuscunque personis ecclesiasticis ponendis in sedem, sive introducendis Presbyteris in ecclesiam, sive necnon & pro sepulturis, & exequiis mortuorum, & benedictionibus nubentium, seu aliis sacramentis aliquid requiratur. Putant autem plures ex hoc licere, quia legem mortis de longa invaluisse consuetudine arbitrantur, non attendentes, quod tanto graviora sunt crimina, quanto diutius infelicem animam tenuerunt alligatam. Ne igitur hæc de cætero fiant, vel pro personis ecclesiasticis deducendis in sedem, vel sacerdotibus instituendis, aut sepeliendis mortuis, seu benediciendis nubentibus, seu aliis sacramentis conferendis seu collatis aliquid exigatur, districte prohibemus. Si quis autem contra hoc venire præsumpserit, portionem cum d. Giezi se noverit habiturum.

[1 Omnia debent ex charitate tractari, & quod est gratia receptum gratis debet impendi.]

CAP. X.

Breve est. Idem Vigint. Episcopo.

Um e sit Romana: [1 & 7.] Consult. t. r. respond. quod nihil pro ecclesiarum consecratione potes vel debes præter procuracionem exigere.

[1 Ecclesia, cui licet immeriti prædicatum, caput omnium ecclesiarum, mater, & magistra: cogitur tamen ex debito susceptis regimini, prout nobis Dominus dederit respondere consultationibus singularibus, ut dubia quæstiones ap. sed. pro videnda penitus evadant. Quæstio autem, frat. Episcopo, fuerit. tue responsio, non pro ecclesiarum consecratione quicquam procuracionem debes exigere & nos.]

CAP. XI.

Constitutus de simonia, deponendus est, idem infamatus, qui se purgare non potest.

De hoc autem s. quod Episcopus Exoniensis Archid. beneficia, & cuidam clerico ante electionem suam prioratū dicitur promississe, ut uterque consentiret eidem: tunc prudentia respondemus, quod si manifestum est eundem Archid. & clericum ob causam illam promissa recepisse, aut exinde confessi fuerunt & in iure, vel legitime convicti, ab altaris ministerio sunt perpetuo deponendi. Si verò id manifestum est, nec tamen inde convicti vel confessi fuerint, sed tantum publica laborant infamia, eis canonica purgatio debet indici: in qua si defecerint, tanquam auctores tanti sceleris puniendi. Regem autem & principes eius debes inducere, ut si qua receperint à prefato Episcopo, ut ejus electioni præfarent adfensum: ecclesie Exoniensis sine diminutione restituant, cum ea sine gravi sui salutis periculo retinere non possint.

CAP. XII.

Simonia, cum est pro temporalibus obsequiis, beneficium ecclesiasticum promittere.

Um essent & in nostra presentia constituti R. clericus & nobilis vir V. quia idem V. moram diutius facere non poterat, pro se in causa illa sufficientem constituit responsolem.

Cumque ab ore præfati R. intellexerimus, quod memoratus miles l. promiserat ei dare ecclesiam, si quod-

a Sede. b Ecclesia. c Exequitur in Concilio. d l. q. Reg. e. s. e. C. r. ed. tit. in i. comp. f. C. r. ed. tit. in i. comp. & post. conc. Lateran. p. 2. c. 13. g. Evarini. h. Removendi. i. Receptum. k. C. r. ed. tit. in i. comp. & post. conc. Later. sub Alex. III. p. 2. c. 14. l. Nobilis.

dam negotium ejusdem in nobis positum persequi non moveri: ac per hoc promissionem ipsius immemoracionem pravitatem, eidem R. super eadem ecclesia duximus imponendum.

CAP. XIII.

Notorius simoniacus in beneficiis ab illo deponitur: infamatus qui se purgare non potest.

Infamatum a est, quod in ecclesia sui episcopi & infamia inde respiciat. Unde mandamus, quatenus qui fuerint, quos in prædictis ecclesiis publicam & notorium est simoniacè intrasse: eos amoveas ab ecclesia taliter adquisitis. Illi autem, quorum simonia in publicum & notorium, si publicè libere in ecclesia quinta vel sexta manu sui ordinis purgationem in qua si defecerint, beneficiis hujusmodi ecclesiis perpetuo privas eosdem.

CAP. XIV.

Simoniacum est pretio vel favore calere pariter, vel simoniacus non panitentem, vel digni panitentem a ministerio remove.

Nemo à Presbyterorum cenitium, vel emolumentum quodlibet temporale, imò spirituale emolumentum, à quocunque publice peccante accipiat, ut episcopi vel ministris ejus peccatum illius calere: nec pro aliquo cuiusque persone consanguinitatis aut familiaritatis vel illius communicationis peccatis, hoc Episcopo immunitate detrahetur. Nec quatenus panitentem vel immunitatem penitentem, gratia vel favore ad reconciliacionem adducat, & testimonium reconciliacionis ferat, vel aliter, quocunque favore digne panitentem a ministerio, removeat: quia simoniacum est iuramentum.

CAP. XV.

Ecclesia emi vel redimi non potest, s. d. quod lateran.

Verulam e monachorum de Acta receptum, quod cum ipsi quoddam manerium cum pertinentiis annuo censu, quindecim librarum fuissent ad ipsos chartam ab ipsis monachis habuissent: post mortem capitulo inconsulto præscriptum manerium, & chartam monachis de Cardonio accepta pecunia redempit. De qua præfati monachi de Acta se conserpserunt gravatos: mandamus, quatenus pariter conveniatis præscriptam causam concordia vel iudicio componatur, quod si fieri non potuit, ita nec octidm memorata. Si vero monachi de Cardonio legittime tati, ad vestram presentiam accedere, & iudicio vestro contempserint: vos ipsos monachos de Acta in possessionem eorum, de quibus controversia vertitur, mittatis: nec permittatis eos exinde aliquid emolumentum molestari.

CAP. XVI.

Pro christiante ab ecclesia pecunia exigenda debet, cum si habeat consuetudo.

Ea que e de avaritia: [1 & 7.] Audientes, quod numerum pro christiante ab ecclesia exoptat, quos nunc cathedralicum, aliquando Prefatum provisionem, interdum episcopalem consecrationem spectant.

a C. r. ed. tit. in i. comp. & post. conc. Lateran. p. 2. c. 13. & d. l. q. vide B. Th. 2. q. 100. art. 3. & C. r. ed. tit. in i. comp. & post. conc. Lateran. p. 2. c. 13. d. Cadmus, al. Cadmus, eadem est sententia paulo post. e. C. r. ed. tit. in i. comp. f. Evarini. g. h. i. j. in sandi. s. vocabulo ff. de leg. & l. i. i. c. de iur. iur.

Quia vero hoc simonia cum esse cognoscitur: mandamus, quatenus praeter aliquid consuetudinis vel praelationis...

[1. Ex capitulato tractate pretermissis, & in speciebus Simoniae parvitate transmissis, sicut penitus extirpanda, & quae de suis & rebus provisionibus, sicut Apostolice moderatissimi sunt referenda.]

CAP. XVII.

Pro habendis firmatibus homagium facere, simoniae est.

Idem.

Et diligenti a tua relatione innotuit, quod H. Cant. Archiepiscopus tunc in duxit, ut ei homagium faceret, & fidelitatem praestaret: ita quod ipse tibi beneficium ecclesiarum...

Unde & quoniam hominibus obligatio illicita contra iustitiam, necnon & contra profectum existit, absolvi a nobis instantius postulamus quod ab eo deinceps nihil omnino de beneficiis accipere consuevit. Quocirca nos tuam petitionem benevolentiam & favorabilem attendentes: te a praefato archidiaconi homagio & fidelitate (praesertim cum hactenus praesertim, divinis & humanis legibus contraire possumus) absolvimus, ita quod ab Episcopo vel sacerdote...

CAP. XVIII.

Ordinatio vel consecratio non censetur simoniaca, licet ordinarius aliqui donatum fuerit non ex parte.

Idem Strigoniae Archiepiscopo.

Et si qua ratione a tua de fervore religionis ad nos praesertim nullatenus ignoremus, non tamen tibi est in his ultra, quoniam oportet dubitandum, cum leges humanae dicant, quod quidam tenui religione sacramenta necesse & legitima exhibere contemnant: tenentem religionem vocantes, quae in talibus d' habitant, ubi non est aliquoties habitandum. In hoc itaque quod P. Praebyter Cardinalis Apostolice sedis legatus, pro electione, ut pallium tibi traderet, ad partes illas accessit, & frater tuus eius praesertim necessitatem, ei equum unum teignorante transmittit, quoniam per mare...

Quoniam per mare, te nullo modo timere oportet. Cum in accipiendis & vel dandis numeribus ista sunt maxime attendenda, personae scilicet dantis & accipientis: qualitas personarum, ut quoque, & cui, videlicet an a paupere diviti, vel e converso, sive id divite locupletari datum fuerit: & numerus numeris & donationis: tempus, si magni vel modici pretii res data existat, & an instanti necessitate seu alio tempore conferatur. Si ergo praedictorum Cardinalis & fratris tui personam & qualitatem pensamus, non fuit magnam ab eodem fratre tuo Cardinali equum unum transmitti, quem etiam ioculatori si non precium sit tametsi & tam abundans forte donaret, verum si temporis necessitatem perpendimus, non alia ratione consistat factum fuisse, quam ut Cardinali subveniret in articulo praenotato: [1. & infra.] Quod

a. Ex praedictis comp. b. Haec per se in Codic. Barb. unde quatenus huiusmodi obligatio illicita est, & contra salutem animae suae, nec non & sui praesertim existit. c. C. 30. sed. 11. comp. d. In Urbis Vaticanae, qui in talibus habitant. e. Ex danda. f. Vide Capitulum opud B. Ten. 2. 2. q. 11. art. 2.

autem scriptum est: Beatus qui excutit manus suas ab omni munere: de illis donis dictum est, quae accipientis animam allicere vel pervertere solent: quoniam a si ipsa etiam persona electi offerat ordinatori vel consecratori suo electuarium, vel de vino, sive de aliis huiusmodi, quae modici pretii fuerint, & quae voluntatem recipientis inclinare vel movere non debeant, non tamen ecclesia Romana interpretari consuevit, accipientem in his delinquere, vel donantem.

[1. Quare propter hoc in conscientia tua nullus unquam debet scrupulus dubitationis emergere, cum res data modici pretii, quantum ad personam dantis vel accipientis extiterit, nec aliter eorum aliquid in mente habuerit, quod tibi possit vel debeat quantum amaret vel etiam in modico laesorem asserere: & si ante electionis examinationem & pallii receptionem, & te nolente & penitus ignorante sit factum, & equum in necessitate transmissus fuerit & collatus, nec etiam res tanti reputetur, quae accipientis animum multum movere debeat, aut ab honestate praesertim aliquid declinare: quia.]

CAP. XIX.

Abbas & majores de conventu, si pro receptione monachi receperunt pecuniam ex parte: ab officio & beneficio suspenduntur: & taliter recepta pecunia restituitur, & in aliud monasterium ita recipitur transfertur.

Idem.

Veniens ad nos F. Praebyter proposuit, quod Abbas & fratres sancti R. noluerunt cum in monachum recipere, quo usque triginta solidos dare conveniret: conventionem autem facta, sequenti die cum d' monachum habitum induerant: & iidem monachi triginta solidos, Abbas vero decem, & familia duodecim pro pastu (asserentes hoc esse de consuetudine monasterii) postularunt. Quoniam ergo factum huiusmodi perniciosum videtur: mandamus, quatenus si ita esse inveniatis, Abbatem & monachos ad restituendam & pecuniam praefato F. tam indignae acceptam compellatis, & Abbatem & majores personas monasterii pro tanta pravitate excessu ab officio executione suspendens, praecipias dicto F. ut in alio monasterio in habitu monachico domino studeat delectari.

CAP. XX.

Ordinarius praesertim suo aliquid dedit ex parte, simoniae est, non tamen deponitur, si est occultum.

Idem.

Ex tua fraternitatis literis, & ex confessione sacerdotis praesertim laicis accepimus, quod cum ad sacerdotii ordinem non aliter voluisset eum ejus Archiepiscopus praesertim, sex solidos solvere eidem, & sic ordinem ipsum per eum praesertim, accepit.

Unde tibi sic diximus respondendum, ut si hoc non est publicum, sed secretum: eundem sacerdotem secreto convenias, monens sine ulla coactione propensius, & inducens g. ut ordinem alicuius religionis assumat, & perpetuo ab officio abstinere, quod illicite acquisivit. Alioquin non erit tutum (cum sit secretum excessus) ipsum invitum ab eodem officio coecere, cui tamen secretam poenitentiam, secundum quod tibi visum fuerit, injungere non postponas.

CAP. XXI.

Breve est, nec potest brevius summar.

Idem.

a. In uno manus. Vaticano: quatenus etiam si ipsa, &c. b. Al fuerint ex quo voluntatem, sed non vetustiora & emendatiora fecit sumus exemplaria. c. C. 1. sed. 11. in 2. compilatione. d. Monachalem. e. De parva simoniacorum vide Turrescra, loco praesertim, adde B. Ten. 2. 2. q. 10. art. 6. f. C. 3. sed. 11. in 2. comp. g. Vide Federic. de Senis, cons. 140. & Gemmanum in c. si pauper, de praebendis lib. 6.

Innocentius III. Abbat de Lugodes, & Prior

¶ Nam a nobis parochiani de villa Franca quaximoniam delinunt, quod capellanus eorum pro exequiis mortuorum, & benedictionibus nubentium minus honorantur ab eis exigit, & extorquet: [1 & inf.]

[1. Quod si forte cupiditas ejus non fuerit satisfactum ne possit mortuorum corpora sepeliri, vel benedictio nubentium celebrari, illud quod impeditur fraudulenter opponit, quia igitur exaltatione hujusmodi sacrorum canonum observant infirmis.]

CAP. XXX.

¶ Per accusatorem confitetur Monachum simoniace fuisse receptum, quod cum Can. dicecesim visitans, in monasterio & religiosi loci pullulasse repererit simoniacam pravitatem, ita quod in eis multi precio sunt recepti, qui potius gratis recepti debuissent, imò etiam ad religionem obsequiantiam invitari. Dubitatur, an quia malitiam reperit in causa, severitati sit aliquid detrahendum? Nos inquisitioni tue taliter respondeamus, quòd ad veritas eos, qui labi fuerint hujusmodi accusati, accusatio eorum te fuerit canonicè instituta, postquam e crimen ordine fuerit iudiciali comprobatum, tam in dantes, quam in recipientes canonicè severitate exerceas ultionem. Quòd si de hoc tibi per solam inquisitionem confiteritur, eos qui per simoniam pravitatem in locis talibus sunt recepti, ab illis locis, ad agendam penitentiam ad monasteria digna archidiaconi. Abbatibus autem & Abbatibus, prioribus, parochiis quibuslibet, & officialibus eorundem in iustitia sententiam competentem, & donec illam peregerint, eos à sacrorum ordinum executione suspendas: Insuper Episcopis tuis, ut hanc formam per suas dioceses fruantur observare. Illud tamen gratanter recipi potest, quòd fuerit sine taxatione gratis oblatum.

CAP. XXXI.

¶ Abbat contra testes, qui deposuerunt contra eum de Simonia in iudicio iniquitatem, excipere potest, quòd sunt inimici & conspiratores: Alia vero exceptiones criminum opponere non potest.

Idem Prior sancti Victorii, Magistrus I. Bemon, & L. Molten, canonicus.

¶ Iste Heli summus sacerdos in se bonus existens: quia tamen filiorum excessus efficaciter non compulsi, & in se pariter, & in ipsi animadversionis diuina vindictam excipit, dum filii ejus in bello perempti, & de sella corruerint, fractis cervicibus expiravit. Accorrigendos igitur subditorum excessus tanto diligentius debet praelatus adurgere, quanto damabilius eorum officia desererent incoercitas. Contra quos (ut de huiusmodi excessibus tractatur) est tribus modis procedi possit, per accusationem videlicet, denunciatio-

nem, & inquisitionem ipsorum: ut tamen in omnibus diligens adhibeatur cautela, sicut accusationem legitimam procedere debet inscriptio, sic & denunciationem charitativa correctio. & inquisitionem clamorosa debet infamatio preventiva. Descendam (inquit Dominus) & videbo utrum clamorem, qui venit ad me, opere compleverint. Tunc enim clamor pervenit ad praelatum, cum per publicam famam, aut infamationem frequentem subditorum sibi referuntur excessus: & tunc debet descendere & videre, id est, mittere & inquirere, utrum à clamorem, qui venit, veritas comiterit. Nam juxta canonicas sanctiones, si quid de quocunque clerico ad aures praelati pervenit, quod cum iuste possit offendere: non facile credere, nec ad vindictam eum rescendere debet incognita, sed coram ecclesia senioribus diligenter est veritas perscrutanda: ut si rei populerit qualitas, canonica districtio culpam feriat delinquentis, non tanquam sit idem accusator & iudex: sed quasi fama deferente, vel denunciante clamore, sui officii debitum exequatur: eossemper adhibito moderamine, ut iuxta iudicii formam, sententia quoque forma diceretur. Cum igitur de Abbate Pomposiano a nobis frequenter infamata fuissent, quæ ab honestate regulari nimium distabantur Monachis ad presentiam nostram accedentibus: quidam ex ipsis nobis ipsum de Simonia, perjurio, dilapidatione ac in sufficientia detulerunt. Contra quos cum idem Abbas exciperet, quòd denunciationem hujusmodi fraternam: correctio secundum regulam Evangelicam non preceperat: & idem constanter assereret, quòd correctionem hujusmodi præmississent: Licet ad probandum hoc duorum Monachorum juramenta fuissent exhibitæ: quia tamen super hoc ipsi nondum contendere desisterant: nos, ut prædiximus, frequentibus clamoribus excitati, ex officio nostro volumus inquirere de præmissis, omnes Monachos, qui vel cum ipso, vel contra ipsum accesserant juramenti vinculo astringentes, ut de propositis plenam, quam scirent, exponerent veritatem: quorum depositiones cum in scripturis redactæ, publicatæ fuissent, super illis ceperunt multipliciter disputare: quia verò tum ex assertione Monachorum, tum ex ipsius Abbatis confessione cognovimus, quòd idem non modicam summam pecuniæ relictam à prædecessore suo expendat, & in alia summa majori monasterium obligat: nos eum quasi de dilapidatione suspectum & ab administratione Abbatis duimus suspendendum, & quia Simonia multis modis contra ipsum Abbatem videbatur esse probata: ipse contra testes multas exceptiones opposuit, super quibus fuerat multipliciter disputatum, aliis asserentibus in crimine Simonie, sicut in crimine lese majestatis omnes indifferenter, tam infames, quam criminosos, non solum ad accusandum, sed etiam ad restitendum admittendos: cum instar publici criminis & lese majestatis procedat accusatio Simonie: aliis e contrariò respondentibus, quòd licet hæc duo crimina quantum ad accusationem, quasi paria indicentur, differunt tamen in multis: cum alia poena pro uno, & alia pro altero inferatur: & inter personas accusatorum & rellium sit utriusque distinguendum: cum non per accusatores, sed testes crimina comprobentur. Ne verò vel innocentie puritas confusa succumberet, vel Simonie pravitatis effugeret impunita: nos æquitate pensata illas duntaxat

a Genes. c. 18. Iona 1. b In antiq. Codic. Et in ipso registro Innocentii, Verum clamorem veritas comiterit, nam illa dum verba, qui venit, non habentur. c Vid. B. Thom. 2. 2. q. 33. art. 7. Adde Navar. in Manuali consilior. c. 24. tit. de corr. frater. d Quasi dilapidatio dicitur conjugio rerum mobilium, dilapidatio vero proprie consistit circa immobilia.

exceptiones oppositas probandas admittimus, quae probatae non de zelo iustitiae, sed de malignitatis a fomite procedere videntur.

CAP. XXXII.

Hic capitulum est glossa precedentis capituli: nam tendit ad declarationem illius, an et quando testes criminosi admittantur in crimine Simonia: et in effectu idem dicit, quod procedens.

Idem. **P**reter tuas literas nobis intimasti, te dubitare super quadam Epistola decretali, quam nos asseris edidisse de testibus admittendis contra simoniacam pravitatem. Noveris igitur, quod nos illam Epistolam, quae sic incipit, quamvis ad abolendam nequaquam edidimus, sed aliam, quae sic incipit, Licet Heli, nos edidisse fatemur: ad cuius intelligentiam credimus distinguendum, utrum is, contra quem agitur de simoniacae pravitate, denuncietur simpliciter, aut criminaliter accusetur: & utrum agatur secundum iuris rigorem, aut secundum temperantiam aequitatis. Item utrum ipse sit regularis, qui iam renunciaverit mundo, an secularis, qui adhuc in mundo existit, & an inferioris gradus, an excellentioris sit dignitatis. Ad haec utrum ante fuisset clare opinionis, & bona famae: an graviter infamatus, & valde suspectus: & utrum de facili possit puniri, an sine scandalo nequeat condemnari. Praeterea utrum testes sint honesti in crimine persevererent. Rursus si crimina sint eadem vel minima, an paria vel majora: utrumve testes ex zelo iustitiae, an ex malignitatis fomite deposuisse credantur. Denique utrum ad pravitatem simoniacam detegendam sola dicta testium inducantur, an alia etiam adminicula suffragentur. Hac omnia sine ad intelligentiam illius Epistolae distinguenda. Ille quidem Poppoianus Abbas, qui jam pridem renunciavit mundo, erat de Simonia, perjurio, dilapidatione ac insufficientia graviter infamatus. Cumque per Monachos, qui iuraverant perhibere testimonium veritatis, Simonia multis modis videretur esse probata: ipse contra testes multas exceptiones oppoluit, conspirationes videlicet, inimicitias capitales, furtum & adulterium, ut eos a testimonio removeret. Nos vero (ne innocentia puritas consula succumberet: vel Simoniae pravitas effugeret impunita) illas duntaxat exceptiones probandas admittimus, quibus forte probatis testes non de zelo iustitiae, sed malignitatis fomite procellisse constaret, ut conspirationes, & inimicitias capitales: ceteras autem exceptiones, ut furti, adulterii, propter immanitatem haresis simoniacae (ad cuius comparationem cetera crimina quasi pro nihilo reputantur: duximus repellendas: quoniam & si probatae fidem testium debilitarent in aliquo, non tamen evadent extoto, aliis adminiculis suffragantibus: praesertim cum testes de crimine fuerint emendati. Tales igitur contra talem taliter duximus temperantiam secundum rigorem iuris, sed secundum temperantiam aequitatis, cum ageretur non criminaliter, ut deponeretur ab ordine: sed civiliter, ut ab administratione amoveretur tanquam immeritus & damnosus. Et utique tales prelati ex levioribus causis possunt ab administrationibus amoveri, sicut quorundam in religionum

a Fonte. b Ca. i. eod. tit. in 3. compilat. c ut est, verisimile, nam illa Decretali, quamvis ad abolendam Clementis 3. est quam Raymondus non posuit in hac compilatione. d In antiqua compilatione, ut vult lego, sed exemplaria Gregoriana habent simpliciter quod agnoscent, et Hostiensis. e an criminaliter attentetur. f De gravitate Simonia in comparatione ad haeresim, et alia crimina, vide Theoretica in cap. eod. i. qu. 1. et B. Thom. 2. 2. qu. 100. art. 1. ad 1. argumentum.

approbata consuetudo deposuit. Vnde praesertim non expectata sententia, quia male contentio sit.

CAP. XXXIII.

Non impulator electi confirmati, si in probatione ipsorum firmatione pecunia data sit.

Idem. **S**icut tuis literis intimasti, cum in testibus ecclesiae fuerit Monachus, fuisse tandem propositum regimen ecclesiae Floren. et verum Abbatem testem post sublatum de medio: ipsa quae prius te illum testem ratum in patrem per electionem canonice te vocavit, quia pastore carebat Leodien. ecclesiae cathedrae Colonien. ecclesiam (quae tua est metropolitana) professens, ipsius auctoritate in lembacen. ecclesiam ministrasti. Ceterum postquam in Leodien. ecclesia fuit Episcopus institutus, is a te requisitus electione de te factam noluit confirmare. Verum cum tu pro extorquenda pecunia compelleres: sub interminatione anathematis vetuisti, ne pro facto haec electionis quae pecunia offerretur. Sed quidam de fratribus consilio & ignorantia contra excommunicationem factae sententiam venientes, promissum pecuniam, & etiam exolverunt: & sic ad Episcopum pecuniam substitutionem ab eo accepti libere quae electionis confirmabatur: [1 et infra.] Quamvis autem haec electionem canonice instituit, etiam parvi, qui in ditate parentum ecclesias per pecuniam sumi aliquid dimittere teneantur: quia tamen longe auctoritate non praebere consensum, & expressum aliquod praebere: taliter duximus respondendum, quoniam quod contra prohibitionem & voluntatem tuam postmodum minime recessisti, aliquis te pecunia praerante promissum pecuniam, & exolvit, praeterea, is nulla sit tibi consanguinitate conueniens, nihil tibi ad poenam vel culpam (sicut credimus) imputari, nisi postea confentis, pecuniam solvendo poenam aut attendo solutam: alioquin contingeret, quod aliquis factum in fideis inimico parentis ei deamitteret, cui penitus displiceret: & sic aliquis de sua commodum reportaret. Illos autem qui solvunt pecuniam, vel etiam receperunt: in unum non stat esse culpabiles, quod si excessus eorum electionis manifestus: (quod non iudicatur de occultis) patet sententia canonice ferendi.

[1 Super hoc ergo nos duximus tuae discretio consideranda, propter promissionem incognitam, et probatum, quoniam ad electionem missum, tibi peccati macula intelligitur, vel de promissione accepta, tuos fratres qui tam fecerunt, debent pariter, cum non melius simoniacae pravitate, pariter pro grege Domini iuraverunt, vel quem tu consecrasti tu te non accepisti, a seipso quod si de re videris abstinere.]

CAP. XXXIV.

Si clericus cum patre confert ecclesiam bona sua, ut magis notetur in canonice, et illa sibi retinet pro probanda, Simonia mittitur: sicut si hoc fiat sine patre.

Idem. **T**ua et nos duxit discretio consulendos: [1 et infra.] Devotione tuae taliter respondemus, quod si quis clericus cum conditione vel patre largitur, aut offerat bona sua, ut illa postmodum pro probanda retineat, & in canonicum admittatur: in ipsa electione receptio vel receptio fieri non poterit sine verisimilitudine

a lambacen. al. lembacen. al. Gerulacen. b Ca. i. tit. in 3. compilatione. Vid. Hieronymus Boeth. et Remigius Pauli 2. cum detestabile et Cassianus de vitio et cura. de Simonia c Florinens. d Hodie qualis sit quantitas Simoniacae pecuniae, vide extravagantem cum distolabit. e Ca. 4. ad. 1. compilatione.

CAP. XLV.

Qua ordinatus aliquis sub promissione de non petendo ab ipso...

Idem. Quis ordinaverit a. seu ad ordinem presentave...

CAP. XLVI.

Idem duo dicta: secundum ibi, & ad resignationes. Et propter...

Mandato nostro recepto, ut cum Monachis, qui...

NE PRAELATI VICES SVAS, VEL ecclesias sub annuo censu con-

TITVLVS IV.

CAP. I.

Quis licet ponatur, ut Episcopalem vel spiritualem iurisdictionem...

Alexander in Concilio Lateran. d. Præterea quoniam quidam in quibusdam partibus...

CAP. II.

Idem in Concilio Lateran. Quoniam in quibusdam partibus Decani & quidam...

Idem in Concilio Lateran. Quoniam in quibusdam partibus Decani & quidam...

Idem in Concilio Lateran. Quoniam in quibusdam partibus Decani & quidam...

sua patitur dissimulatione perverti districtione canonica...

CAP. III.

Regimen ecclesie sub annuo censu committi non debet.

Idem. Quoniam & enormis quorundam consuetudo in quibus...

CAP. IV.

Fructus ecclesiarum sub annuo censu concedi possunt.

Idem Excoen. Episcopo. Verulam b Magistri Guili. recepit, quod cum ecc...

DE MAGISTRIS, ET NE ALIQVID exigatur pro licentia do-

TITVLVS V.

CAP. I.

Ecclesia cathedralis providere debet Magistro de beneficio, qui...

Ex Concilio Lateranen. Quoniam ecclesia Dei, sicut pia mater providere...

CAP. II.

Idem in Concilio Lateran. Pro licentia docendi nihil exigi debet, vel promitti, & exactio...

Idem in Concilio Lateran. Pro licentia docendi nihil exigi debet, vel promitti, & exactio...

Alexand. III. Vincon. Episcopo h. Prohibeas & ne in parocia tua pro licentia docendi...

Idem in Concilio Lateran. Pro licentia docendi nihil exigi debet, vel promitti, & exactio...